

СЛАБКІ НОГИ МІЦНІЮТЬ У ДОРОЗІ

Цю статтю присвячено роз'ясненню тієї частини Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, яка стосується питань безпеки й гігієни праці. Розглянемо коротко статті Угоди та директиви ЄС з охорони праці, які Україна зобов'язалася імплементувати у своє законодавство, зміст рамкової (базової) Директиви № 89/391/ЄЕС від 12.06.1989 «Про запровадження заходів щодо стимулювання вдосконалення рівня безпеки й гігієни праці працівників на робочих місцях», Стратегічну рамкову (базову) програму ЄС із безпеки й гігієни праці на 2014–2020 рр. та організаційну структуру ЄС у сфері безпеки й гігієни праці.

Віталій Цопа,
доктор техн. наук, професор Міжнародного інституту менеджменту (МІМ-Київ), міжнародний експерт і аудитор із систем менеджменту ISO 9001, 14001, 50001 і OHSAS 18001

В Європейському Союзу (ЄС) надають величезного значення питанням безпеки й гігієни праці. Вирішення цих питань належить до пріоритетних завдань для законодавчих і виконавчих органів влади ЄС.

Проте слід відзначити, що, на відміну від України, де роботодавці вимушені суворо дотримуватися законодавчих і нормативних актів у цій сфері, в ЄС вимагають передусім охоплювати аналізом і оцінкою максимальну кількість ризиків на робочих місцях, а потім уже використовувати напрацьовані документи, стандарти, інформацію тощо для подальшого виключення та зниження ризиків.

Мета статті – надати відповіді на запитання:

- ☑ що і в які строки треба зробити Україні в частині безпеки й гігієни праці на робочому місці для реалізації Угоди про асоціацію між Україною та ЄС?
- ☑ які основні вимоги базової директиви ЄС у сфері безпеки й гігієни праці?
- ☑ які основні цілі й завдання Стратегічної рамкової (базової) програми ЄС із безпеки й гігієни праці на 2014–2020 рр.?
- ☑ які існують в ЄС основні установи, організації та асоціації у сфері безпеки й гігієни праці?
- ☑ які основні кроки програми (дорожньої карти) реалізації Угоди про асоціацію в частині питань безпеки й гігієни праці у співробітництві України та ЄС?

ПРО УГОДУ

Угода про асоціацію між Україною та Європейським Союзом, ратифікована Верховною Радою України 16.09.2014, покликана поглибити інтеграцію між Україною і ЄС у сфері політики, торгівлі, культури, зміц-

нення безпеки й замінити колишню Угоду про партнерство та співробітництво між європейськими співтовариствами й Україною. Ця угода також включає питання впровадження положень і вимог європейських директив щодо безпеки й гігієни праці.

Угода про асоціацію складається з преамбули та семи розділів.

I. Загальні принципи.

II. Політичний діалог та реформи, політична асоціація, співробітництво та конвергенція у сфері зовнішньої та безпекової політики.

III. Юстиція, свобода та безпека.

IV. Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею.

V. Економічне та галузеве співробітництво.

VI. Фінансове співробітництво та положення щодо боротьби із шахрайством.

VII. Інституціональні, загальні та прикінцеві положення.

Крім того, документ містить 44 додатки, 3 протоколи й декларацію, які також є невід'ємною частиною Угоди.

Питання безпеки й гігієни праці розглядаються у статтях 419–425 Глави 21 «Співробітництво у галузі зайнятості, соціальної політики та рівних можливостей» Розділу V «Економічне та галузеве співробітництво» Угоди. Конкретні вимоги до термінів імплементации директив ЄС у сфері охорони праці в українське законодавство вказані в Додатку XL до цієї глави у частині «Здоров'я і безпека праці». У табл. 1 автор розглядає зміст статей Глави 21 Розділу 5 Угоди та дає їх тлумачення відповідно до питань безпеки й гігієни праці.

Додаток XL до Глави 21 включає перелік європейських директив щодо праці, відповідно до яких Україна зобов'язується у певні строки змінити своє законодавство в таких трьох галузях:

- 1) **трудове законодавство;**
- 2) **антидискримінація та гендерна рівність;**
- 3) **здоров'я і безпека праці.**

Статті Угоди, присвячені здоров'ю і безпеці праці, та їх тлумачення

Глава 21 Співробітництво в галузі зайнятості, соціальної політики та рівних можливостей		
Стаття Угоди	Зміст статті Угоди	Тлумачення автором статей Угоди щодо питань безпеки й гігієни праці
419	Беручи до уваги Главу 13 («Торгівля і сталий розвиток») Розділу IV («Торгівля і питання, пов'язані з торгівлею») цієї Угоди, Сторони посилюють діалог та співробітництво щодо забезпечення гідної праці, політики зайнятості, безпечних та здорових умов праці, соціального діалогу, соціального захисту, соціального залучення, гендерної рівності та недискримінації.	ЄС та Україна згідно з Угодою активізують діалог і співробітництво щодо забезпечення безпечних та здорових умов праці.
420	Співробітництво у сферах, визначених у статті 419 цієї Угоди, передбачає досягнення таких цілей: а) покращення якості людського життя; б) протистояння спільним викликам, зокрема глобалізації та демографічним змінам; в) збільшення кількості та покращення якості робочих місць з гідними умовами праці; г) сприяння розвитку соціальної та юридичної справедливості у контексті реформування ринку праці; д) сприяння створенню на ринку праці таких умов, які б поєднували гнучкість та захищеність; е) сприяння впровадженню активних заходів на ринку праці та підвищення ефективності служб зайнятості з метою задоволення потреб на ринку праці; ж) стимулювання розвитку ринків праці, що сприяють залученню малозабезпечених осіб; з) зменшення обсягів неформальної економіки шляхом трансформації нелегальної зайнятості; и) покращення рівня забезпечення охорони здоров'я та безпечних умов праці, зокрема шляхом проведення навчання і тренінгів з питань охорони здоров'я та безпеки праці, сприяння реалізації превентивних заходів, попередження ризиків великих аварій та управління токсичними хімічними речовинами, а також обмін доброю практикою та результатами досліджень в цій сфері; й) посилення рівня соціального захисту та модернізації систем соціального захисту, зокрема щодо якості, доступності та фінансової стабільності; к) скорочення бідності та посилення соціальної єдності; л) забезпечення гендерної рівності та рівних можливостей для чоловіків та жінок у сфері зайнятості, освіти та навчання, економічної та суспільної діяльності, а також у процесі прийняття рішень; м) подолання дискримінації в усіх її формах та проявах; н) посилення можливостей соціальних партнерів та сприяння соціальному діалогу.	Співробітництво ЄС та України у сфері безпечних і здорових умов праці передбачає досягнення таких цілей: ☒ покращення якості людського життя через зниження втрат здоров'я й життя на робочих місцях українських підприємств; ☒ протистояння спільним викликам, зокрема глобалізації та демографічним змінам, у частині питань безпеки й гігієни праці в Україні; ☒ збільшення кількості та поліпшення якості робочих місць з безпечними умовами праці на українських підприємствах; ☒ зменшення обсягів тіньової економіки, яка, по суті, не несе зобов'язань щодо забезпечення необхідного рівня безпеки й гігієни праці на робочих місцях. Створення для українського бізнесу умов для відходу від нелегальної зайнятості й переходу на легальну зайнятість; ☒ підвищення рівня забезпечення охорони здоров'я та безпечних умов праці, зокрема, шляхом: • проведення навчання і тренінгів з питань безпеки й гігієни праці; • сприяння реалізації превентивних заходів, запобігання ризикам великих аварій; • управління ризиками на роботах, пов'язаних із токсичними хімічними речовинами; • обміну доброю практикою з питань охорони праці ЄС із Україною; • обміну результатами досліджень у сфері безпеки й гігієни праці; ☒ посилення можливостей соціальних партнерів та сприяння соціальному діалогу з питань безпеки й гігієни праці між роботодавцями, профспілками, працівниками та їх асоціаціями.
421	Сторони сприяють залученню всіх заінтересованих сторін, зокрема соціальних партнерів та організацій громадянського суспільства , у контексті впровадження реформ в Україні та співробітництва між Сторонами згідно із цією Угодою.	ЄС та Україна сприяють залученню всіх заінтересованих сторін, зокрема соціальних партнерів та організацій громадянського суспільства, до вирішення питань безпеки й гігієни праці.
422	Сторони сприяють встановленню корпоративної соціальної відповідальності та звітності , а також заохочують ведення соціально відповідальної господарської діяльності, яка пропагується Глобальним договором ООН 2000 р., Тристоронньою декларацією МОП щодо засад, котрі стосуються багатонаціональних корпорацій та соціальної політики, 1977 р. зі змінами і доповненнями, внесеними у 2006 р., та Керівними принципами ОЕСР для багатонаціональних підприємств 1976 р., зі змінами і доповненнями, внесеними у 2000 р.	ЄС та Україна сприяють встановленню корпоративної соціальної відповідальності та звітності, а також веденню соціально відповідальної господарської діяльності, у тому числі з питань безпеки й гігієни праці, відповідно до: ☒ Глобального договору ООН 2000 р.; ☒ Тристоронньої декларації МОП щодо засад, котрі стосуються багатонаціональних корпорацій та соціальної політики; ☒ Керівними принципами ОЕСР для багатонаціональних підприємств.
423	Сторони докладають зусиль для посилення співробітництва у сфері зайнятості та соціальної політики в рамках усіх відповідних регіональних, багатосторонніх та міжнародних форумів і організацій.	ЄС та Україна докладають зусиль для зміцнення співробітництва у сфері безпеки й гігієни праці в рамках усіх відповідних регіональних, багатосторонніх та міжнародних форумів та організацій, зокрема таких, як: ☒ ACSH – Консультативний комітет з безпеки й гігієни праці; ☒ EU-OSHA – Європейське агентство з безпеки й гігієни праці; ☒ SLIC – Комітет старших інспекторів праці; ☒ PEROSH – Об'єднання європейських досліджень з питань безпеки й гігієни праці; ☒ SCOEL – Науковий комітет зі значень ГДК; ☒ EUROFOUND – Європейський фонд поліпшення умов життя і праці; ☒ EUROSTAT – статистичне бюро Європейського Союзу, ESAW – Європейська статистика нещасних випадків на робочому місці.
424	Україна забезпечує поступове наближення до права, стандартів та практики ЄС у сфері зайнятості, соціальної політики та рівних можливостей, як зазначено у Додатку XL до цієї Угоди.	Див. Додаток XL до Глави 21 Розділу V цієї Угоди в частині «Здоров'я і безпека праці», де наведені 27 директив ЄС з охорони праці, які Україна зобов'язалася імплементувати у своє законодавство (табл. № 2).
425	Постійний діалог відбуватиметься з питань, охоплених Главою 21 Розділу V («Економічне та галузеве співробітництво») цієї Угоди.	ЄС та Україна забезпечують постійний діалог: обмін досвідом, консультації, навчання тощо з питань безпеки й гігієни праці через установи та організації ЄС, пов'язані з питаннями охорони праці, і, насамперед, через Європейське агентство з безпеки й гігієни праці, яке вже стає основним координатором з боку ЄС у взаємодії з Україною в частині реалізації Угоди про асоціацію в питаннях здоров'я і безпеки праці.

Таблиця 2

**Перелік європейських директив у сфері здоров'я і безпеки праці
за строками їх імплементації в українське законодавство**

Додаток XL до Глави 21 Розділу V Угоди в частині «Здоров'я і безпека праці»				
№	Директива	Про що Директива	Номер окремої директиви у значенні статті 16(1) Директиви № 89/391/ЄЕС	Термін¹
1	Ради № 92/91/ЄЕС від 03.11.1992 ²	Про мінімальні вимоги щодо вдосконалення безпеки й гігієни праці працівників на бурових установках гірничодобувної промисловості	Одинадцята	2 роки
2	Ради № 92/104/ЄЕС від 03.12.1992 ³	Про мінімальні вимоги щодо вдосконалення безпеки й гігієни праці працівників гірничодобувної промисловості під час видобутку відкритим і шахтним способом	Дванадцята	
3	№ 89/391/ЄЕС від 12.06.1989	Про запровадження заходів щодо стимулювання вдосконалення рівня безпеки й гігієни праці працівників на робочих місцях	Рамкова (базова)	3 роки
4	Ради № 89/654/ЄЕС від 30.11.1989 ⁴	Про мінімальні вимоги щодо безпеки й гігієни праці на робочих місцях	Перша	
5	Ради № 89/655/ЄЕС від 30.11.1989 ⁵	Про мінімальні вимоги щодо безпеки й гігієни праці при використанні працівниками промислового обладнання на робочих місцях	Друга	
6	№ 2001/45/ЄС Європейського парламенту та Ради від 27.06.2001	Вносить зміни та доповнення до Директиви Ради № 89/655/ЄЕС про мінімальні вимоги щодо безпеки й гігієни праці при використанні працівниками промислового обладнання на робочих місцях	Друга	7 років
7	Ради № 89/656/ЄЕС від 30.11.1989	Про мінімальні вимоги щодо безпеки й гігієни праці при використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці	Третя	
8	Ради № 92/57/ЄЕС від 24.06.1992	Про виконання мінімальних вимог щодо безпеки й гігієни праці на тимчасових або пересувних будівельних майданчиках	Восьма	
9	Ради № 83/477/ЄЕС від 19.09.1983	Про захист працівників від ризиків, пов'язаних із впливом азбесту на робочому місці (друга окрема директива на основі статті 8 Директиви № 80/1107/ЄЕС)	–	
10	Ради № 91/382/ЄЕС від 25.06.1991	Зміни та доповнення до Директиви № 83/477/ЄЕС про захист працівників від ризиків, пов'язаних із впливом азбесту на робочому місці (друга окрема директива на основі статті 8 Директиви № 80/1107/ЄЕС)	–	
11	№ 2003/18/ЄС Європейського парламенту та Ради від 27.03.2003	Зміни та доповнення до Директиви Ради № 83/477/ЄЕС про захист працівників від ризиків, пов'язаних із впливом азбесту на робочому місці	–	
12	№ 2004/37/ЄС Європейського парламенту та Ради від 29.04.2004	Про захист працівників від ризиків, пов'язаних із впливом канцерогенів або мутагенів на робочому місці	Шоста – кодифікація Директиви № 90/394/ЄЕС	
13	№ 2000/54/ЄС Європейського парламенту та Ради від 18.09.2000	Про захист працівників від ризиків, пов'язаних із впливом біологічних факторів на робочому місці	Сьома – кодифікація Директиви № 90/679/ЄЕС	
14	Ради № 90/270/ЄЕС від 29.05.1990	Про мінімальні вимоги щодо безпеки й гігієни праці при роботі з екранними пристроями	П'ята	10 років
15	Ради № 92/58/ЄЕС від 24.06.1992	Про мінімальні вимоги до написів, що стосуються безпеки та/або гігієни праці на робочому місці	Дев'ята	
16	Ради № 98/24/ЄС від 07.04.1998	Про безпеку й гігієну праці працівників, зайнятих на роботах, пов'язаних з використанням хімічних речовин	Чотирнадцята	
17	№ 1999/92/ЄС Європейського парламенту та Ради від 16.12.1999	Про мінімальні вимоги щодо вдосконалення безпеки й гігієни праці працівників, що піддаються потенційній небезпеці у вибухонебезпечних середовищах	П'ятнадцята	
18	№ 2002/44/ЄС Європейського парламенту та Ради від 25.06.2002	Про мінімальні вимоги щодо безпеки й гігієни праці під час впливу на працівників небезпечних фізичних факторів (вібрації)	Шістнадцята	
19	№ 2003/10/ЄС Європейського парламенту та Ради від 06.02.2003	Про мінімальні вимоги щодо безпеки й гігієни праці під час впливу на працівників небезпечних фізичних факторів (шуму)	Сімнадцята	
20	№ 2004/40/ЄС Європейського парламенту та Ради від 29.04.2004	Про мінімальні вимоги щодо безпеки й гігієни праці працівників, які піддаються небезпеці впливу фізичних факторів (електромагнітних полів)	Вісімнадцята	
21	№ 2006/25/ЄС Європейського парламенту та Ради від 05.04.2006	Про мінімальні вимоги щодо безпеки й гігієни праці працівників, які піддаються небезпеці впливу фізичних факторів (штучного оптичного опромінування)	Дев'ятнадцята	
22	Ради № 93/103/ЄС від 23.11.1993	Про мінімальні вимоги щодо безпеки й гігієни праці працівників на борту рибальських суден	Тринадцята	
23	Ради № 92/29/ЄЕС від 31.03.1992	Про мінімальні вимоги щодо безпеки й гігієни праці, що сприяють поліпшенню медичного обслуговування працівників на борту суден	–	

24	Ради № 90/269/ЄЕС від 29.05.1990	Про мінімальні вимоги щодо безпеки й гігієни праці працівників під час здійснення ними ручних вантажно-розвантажувальних робіт, пов'язаних з наявністю, зокрема, ризику травми хребта	Четверта	10 років
25	Комісії № 91/322/ЄЕС від 29.05.1991	Про встановлення гранично допустимих значень на виконання Директиви Ради № 80/1107/ЄЕС про захист працівників від ризиків, пов'язаних із впливом хімічних, фізичних та біологічних факторів на робочих місцях	–	
26	Комісії № 2000/39/ЄС	Про затвердження першого переліку гранично допустимих значень шкідливих речовин на виконання Директиви Ради № 98/24/ЄС про безпеку й гігієну праці працівників, зайнятих на роботах, пов'язаних з використанням хімічних речовин	–	
27	Комісії № 2006/15/ЄС	Про затвердження другого переліку гранично допустимих значень шкідливих речовин на виконання Директиви Ради № 98/24/ЄС та внесення змін і доповнень до Директив № 91/322/ЄЕС і 2000/39/ЄС	–	

¹ Термін упровадження положень Директиви з дати набрання чинності Угодою.

² Директива має доповнення до основних вимог. «Робочі місця, які використовуються до дати остаточного впровадження цієї Директиви, повинні задовольняти мінімальні вимоги безпеки та охорони здоров'я, викладені в Додатку, в максимально короткі терміни принаймні протягом 5 років з цієї дати».

³ Директива має доповнення до основних вимог. «Робочі місця, які використовуються до дати остаточного впровадження цієї Директиви повинні задовольняти мінімальні вимоги безпеки та охорони здоров'я, викладені в Додатку в максимально короткі терміни принаймні протягом 9 років з цієї дати».

⁴ Директива має доповнення до основних вимог. «Робочі місця, які використовуються до остаточного набрання чинності цією Директивою, повинні задовольняти мінімальні вимоги охорони здоров'я та безпеки, передбачені Додатком II, принаймні протягом 6 років з дати набрання чинності цією Угодою».

⁵ Директива має доповнення до основних вимог. «Знаряддя праці, які надані для використання працівникам на підприємствах та/або в установах на дату остаточного набрання чинності цією Директивою, повинні задовольняти мінімальні вимоги охорони здоров'я та безпеки, передбачені Додатком II, не пізніше ніж через 7 років з дати набрання чинності цією Угодою».

У табл. 2 автор аналізує перелік європейських директив у частині «Здоров'я і безпека праці». Із неї видно, що наведені 27 директив можна розбити на три групи (рис. 1):

1) рамкова (базова) Директива № 89/391/ЄЕС від 12.06.1989 «Про запровадження заходів щодо стимулювання вдосконалення рівня безпеки й гігієни праці працівників на робочих місцях»;

2) 19 окремих директив у значенні статті 16(1) рамкової (базової) Директиви № 89/391/ЄЕС* (рис. 2);

3) 7 інших директив, пов'язаних з ризиками й небезпеками, галузі яких не включені до сфери дії статті 16(1) рамкової (базової) Директиви № 89/391/ЄЕС.

Відповідно до статті 16(1) рамкової (базової) Директиви № 89/391/ЄЕС, мають бути прийняті окремі директиви в таких галузях:

- ⇒ **робочі місця;**
- ⇒ **виробниче обладнання;**
- ⇒ **індивідуальні захисні пристосування;**
- ⇒ **робота з екранними пристроями;**
- ⇒ **робота з важкими вантажами, пов'язана з ризиком пошкодження хребта;**
- ⇒ **тимчасові або пересувні будівельні майданчики;**
- ⇒ **рибальство та сільське господарство.**

* Загалом на сьогодні цих директив 20, але одну з них – Директиву № 92/85/ЄЕС від 19.10.1992 про заходи щодо поліпшення безпеки й гігієни праці вагітних жінок, жінок, що нещодавно народили, та матерів-годувальниць на робочих місцях (десяту окрему у значенні статті 16(1) Директиви № 89/391/ЄЕС), автор не розглядає в межах цієї статті, оскільки вона не наведена в частині «Здоров'я і безпека праці» Додатку XL до Глави 21 Розділу 5 Угоди.

Рис. 1. 27 директив ЄС з установленими строками імплементації в законодавство України

ПЕРЕЛІК ОКРЕМИХ ДИРЕКТИВ У ЗНАЧЕННІ СТАТТІ 16(1) ДИРЕКТИВИ № 89/391/ЄС

№ 89/391/ЄС від 12.06.1989 про запровадження заходів щодо стимулювання вдосконалення рівня безпеки й гігієни праці працівників на робочих місцях						
Ради № 89/654/ЄС від 30.11.1989	Про мінімальні вимоги щодо безпеки й гігієни праці на робочих місцях	1	←	Ради № 92/85/ЄС від 19.10.1992	Про заходи щодо поліпшення безпеки й гігієни праці вагітних жінок, жінок, що нещодавно народили, та матерів-годувальниць на робочих місцях	10
Ради № 89/655/ЄС від 30.11.1989	Про мінімальні вимоги щодо безпеки й гігієни праці при використанні працівниками промислового обладнання на робочих місцях	2	←	Ради № 92/91/ЄС від 03.11.1992	Про мінімальні вимоги щодо вдосконалення безпеки й гігієни праці працівників на бурових установках гірничодобувної промисловості	11
№ 2001/45/ЄС Європейського парламенту та Ради від 27.06.2001	Вносить зміни та доповнення до Директиви Ради № 89/655/ЄС про мінімальні вимоги щодо безпеки й гігієни праці при використанні працівниками промислового обладнання на робочих місцях	2	←	Ради № 92/104/ЄС від 03.12.1992	Про мінімальні вимоги щодо вдосконалення безпеки й гігієни праці працівників гірничодобувної промисловості під час видобутку відкритим і шахтним способом	12
Ради № 89/656/ЄС від 30.11.1989	Про мінімальні вимоги щодо безпеки й гігієни праці при використанні працівниками засобів індивідуального захисту на робочому місці	3	←	Ради № 93/103/ЄС від 23.11.1993	Про мінімальні вимоги щодо безпеки й гігієни праці працівників на борту рибальських суден	13
Ради № 90/269/ЄС від 29.05.1990	Про мінімальні вимоги щодо безпеки й гігієни праці працівників під час здійснення ними ручних вантажно-розвантажувальних робіт, пов'язаних з наявністю, зокрема, ризику травми хребта	4	←	Ради № 98/24/ЄС від 07.04.1998	Про безпеку й гігієну праці працівників, зайнятих на роботах, пов'язаних з використанням хімічних речовин	14
Ради № 90/270/ЄС від 29.05.1990	Про мінімальні вимоги щодо безпеки й гігієни праці при роботі з екранними пристроями	5	←	№ 1999/92/ЄС Європейського парламенту та Ради від 16.12.1999	Про мінімальні вимоги щодо вдосконалення безпеки й гігієни праці працівників, що піддаються потенційній небезпеці у вибухонебезпечних середовищах	15
№ 2004/37/ЄС Європейського парламенту та Ради від 29.04.2004	Про захист працівників від ризиків, пов'язаних із впливом канцерогенів або мутагенів на робочому місці (кодифікація Директиви № 90/394/ЄС)	6	←	№ 2002/44/ЄС Європейського парламенту та Ради від 25.06.2002	Про мінімальні вимоги щодо безпеки й гігієни праці під час впливу на працівників небезпечних фізичних факторів (вібрації)	16
№ 2000/54/ЄС Європейського парламенту та Ради від 18.09.2000	Про захист працівників від ризиків, пов'язаних із впливом біологічних факторів на робочому місці (кодифікація Директиви № 90/679/ЄС)	7	←	№ 2003/10/ЄС Європейського парламенту та Ради від 06.02.2003	Про мінімальні вимоги щодо безпеки й гігієни праці під час впливу на працівників небезпечних фізичних факторів (шуму)	17
Ради № 92/57/ЄС від 24.06.1992	Про виконання мінімальних вимог щодо безпеки й гігієни праці на тимчасових або пересувних будівельних майданчиках	8	←	№ 2004/40/ЄС Європейського парламенту та Ради від 29.04.2004	Про мінімальні вимоги щодо безпеки й гігієни праці працівників, які піддаються небезпеці впливу фізичних факторів (електромагнітних полів)	18
Ради № 92/58/ЄС від 24.06.1992	Про мінімальні вимоги до написів, що стосуються безпеки та/або гігієни праці на робочому місці	9	←	№ 2006/25/ЄС Європейського парламенту та Ради від 05.04.2006	Про мінімальні вимоги щодо безпеки й гігієни праці працівників, які піддаються небезпеці впливу фізичних факторів (штучного оптичного опромінювання)	19

Рис. 2. Окремі директиви, прийняті відповідно до статті 16(1) рамкової (базової) Директиви № 89/391/ЄС

Принципи законодавчої моделі ЄС у сфері безпеки й гігієни праці

- ПРИНЦИП 1**
 Управляти ризиками на робочому місці відповідно до загальної моделі профілактичних і запобіжних заходів, викладених у базовій Директиві № 89/391/ЄС
- ПРИНЦИП 2**
 Директива встановлює мінімальні вимоги до країн – учасниць ЄС
- ПРИНЦИП 3**
 Директива поширюється на всіх роботодавців
- ПРИНЦИП 4**
 Директива поширюється на всі небезпеки та ризики
- ПРИНЦИП 5**
 Основна відповідальність за безпеку й гігієну праці працівників покладена на роботодавця

Рис. 3. Законодавча модель ЄС у сфері безпеки й гігієни праці

УВАГА!

Формування дорожньої карти співпраці України та ЄС у сфері безпеки й гігієни праці і, зокрема, у частині використання європейського досвіду з управління ризиками, обговорюватиметься під час III Національної науково-практичної конференції «Управління ризиками в системах менеджменту охорони праці та промислової безпеки», організованої за підтримки Державної служби України з питань праці, Інституту медицини праці НАМН України тощо.

Окрім цього, на конференції заплановані виступи на теми: оцінка медико-соціальних та економічних втрат суспільства від професійних захворювань, економічні аспекти охорони праці, класифікація витрат на охорону праці та управління професійними ризиками, методи виявлення латентних ризиків під час проведення аудитів на робочих місцях та інші.

Конференція відбудеться 19–20 травня 2015 р. у Києві в готелі «Братислава». Її програму розміщено на сайті журналу «Охорона праці». Для участі в конференції потрібно зареєструватися, зателефонувавши за одним із зазначених номерів: (044) 559-19-51, 558-74-27, 296-05-65, 296-82-56.

Законодавча модель ЄС у сфері безпеки й гігієни праці визначається п'ятьма основними принципами (рис. 3).

Рамковий (базовий) характер Директиви № 89/391/ЄС полягає в тому, що її положення та вимоги сформульовані в загальній формі, для їх реалізації було прийнято кілька десятків законодавчих актів ЄС. Усе законодавство ЄС з охорони праці зазвичай розділяють на підставі цієї Директиви на такі групи за предметом регулювання (рис. 4):

- ⇒ загальні принципи профілактики та основи безпеки й гігієни праці (Директива № 89/391/ЄЕС);
- ⇒ вимоги безпеки й гігієни праці для робочого місця;
- ⇒ вимоги охорони праці під час використання обладнання;
- ⇒ вимоги охорони праці при роботі з хімічними, фізичними та біологічними речовинами;
- ⇒ захист певних груп працівників на робочому місці;
- ⇒ вимоги щодо робочого часу.

ГРУПИ ДИРЕКТИВ ЄС ЗА ПРЕДМЕТОМ ЗАКОНОДАВЧОГО РЕГУЛЮВАННЯ

Рис. 4. Деякі директиви ЄС, згруповані за предметом законодавчого регулювання

Основні вимоги рамкової Директиви № 89/391/ЄЕС

Директива № 89/391/ЄЕС визначає:	
загальні принципи, що стосуються профілактики й захисту працівників від нещасних випадків	обов'язки роботодавця
<ul style="list-style-type: none"> • уникати ризиків; • оцінювати ризики; • боротися з джерелами ризиків; • адаптувати робоче місце до низького рівня ризиків; • адаптуватися до технічного прогресу; • замінювати небезпечні умови на менш небезпечні, краще на безпечні; • розробляти політику профілактики; • забезпечувати пріоритетно колективні захисні заходи; • залучати працівників до процесу поліпшення безпеки й гігієни праці. 	<ul style="list-style-type: none"> • оцінити всі ризики для безпеки і здоров'я працівників, зокрема, при виборі засобів праці, хімічних речовин і сумішей, а також при облаштуванні робочих місць; • вжити заходів, які б забезпечили підвищення рівня захисту, що надається працівникам; інтегрувати їх у всі види діяльності підприємства та/або установи і на всіх ієрархічних рівнях; • враховувати придатність працівника до дорученої йому роботи з точки зору безпеки і здоров'я; • залучати працівників до обговорення питань охорони праці при впровадженні нових технологій; • призначати працівників для здійснення діяльності, пов'язаної із захистом та профілактикою професійних ризиків; • вжити необхідних заходів для надання першої медичної допомоги, пожежогасіння, евакуації працівників і виконання дій, необхідних у разі виникнення реальних небезпек; • складати для компетентних органів звіти про виробничі нещасні випадки, що сталися з працівниками; • інформувати й консультувати працівників, надати їм можливість брати участь у дискусіях з усіх питань, що стосуються безпеки й гігієни праці на робочому місці; • переконатися, що кожен працівник отримав відповідну підготовку з питань безпеки й гігієни праці.

**ДИРЕКТИВА
№ 89/391/ЄЕС ВІД 12.06.1989**

Директива № 89/391/ЄЕС від 12.06.1989 «Про запровадження заходів щодо стимулювання вдосконалення рівня безпеки й гігієни праці працівників на робочих місцях» — рамкова (базова) директива.

Мета цієї директиви — упровадження заходів, що сприяють поліпшенню безпеки й гігієни праці працівників через управління ризиками на робочих місцях.

Директива встановлює загальні принципи профілактики й захисту працівників від нещасних випадків на виробництві та професійних захворювань. У цій Директиві також викладені принципи профілактики ризиків, захисту безпеки і здоров'я, оцінки ризиків, усунення ризиків і факторів аварії, інформування, консультації, підготовки й навчання працівників та їх представників з питань безпеки й гігієни праці.

Рамкова Директива № 89/391/ЄЕС визначає основні зобов'язання для роботодавців і працівників (табл. 3). При цьому зобов'язання працівників не зачіпають принцип відповідальності роботодавця, останній не може накладати фінансові штрафи на працівників для забезпечення безпеки й гігієни праці.

Ця Директива потребує більш докладного аналізу, і автор планує опублікувати окрему статтю про необхідність значних змін до Закону України «Про охорону праці» відповідно до вимог рамкової (базової) директиви ЄС з охорони праці.

**СТРАТЕГІЧНА РАМКОВА (БАЗОВА)
ПРОГРАМА ЄС ІЗ БЕЗПЕКИ Й ГІГІЄНИ ПРАЦІ
НА 2014–2020 РР.**

У рамках обговорення, що відбулося в ході однієї з найбільших конференцій з охорони праці, організованої Європейською комісією в Брюсселі 28 квітня 2014 р., 6 червня 2014 р. учасники конференції ухвалили Стратегічну рамкову програму Євросоюзу з безпеки й гігієни праці на робочому місці на 2014–2020 рр. Попередня програма була чинною з 2007-го по 2012 р. Щороку Європейське агентство з безпеки й гігієни праці підбиває підсумки травматизму по всьому світу. Щороку більше 4000 працівників гинуть і більше 3 млн стають потерпіли-

ми в результаті нещасних випадків на виробництві. Близько чверті працівників переконані, що їхнє здоров'я і безпека перебувають під постійною загрозою, ще 25% вважають, що вже зазнали впливу шкідливих та/або небезпечних умов праці. Як наслідок, крім людей страждає й економіка країн. За приблизними розрахунками, наприклад, Німеччина втрачає в продуктивності 3,1% ВВП через нещасні випадки, а витрати Великобританії на соціальне забезпечення, знову ж пов'язані з нещасними випадками, становлять понад 2,3 млн фунтів на рік.

Європейське агентство з безпеки й гігієни праці стверджує, що запобігання ризикам та пропаганда безпеки й гігієни праці сприяють благополуччю і здоров'ю працівників, поліпшують продуктивність і конкурентоспроможність окремо взятої компанії. Звіт агентства про соціально-економічні витрати виробництва, пов'язані з охороною праці й нещасними випадками, показав, що 1 євро, вкладений у профілактику травматизму, повертає компанії від 1,29 до 2,89 євро. Таким чином, інвестування в безпеку й гігієну праці на робочому місці вигідно і роботодавцю, і працівникові (див. сайт ohrantryda.ru).

Стратегічна рамкова (базова) програма, прийнята Євросоюзом, визначає стратегії, пріоритети та загальні цілі всіх країн Європи. Оскільки проблеми в кожній країні в принципі однакові, то і програма досить універсальна. Крім того, учасники Європейської комісії відносять свої успіхи, досягнуті в поліпшенні умов праці за останні 25 років, саме на рахунок узагальненого законодавства і політичних дій у цій галузі.

Стратегічна рамкова (базова) програма спрямована на 27 держав, кожна з яких має свою національну стратегію, адаптовану до національних умов і ключових пріоритетів у сфері охорони праці. Попередня стратегічна рамкова (базова) програма 2007–2012 рр. довела свою результативність та ефективність, проте слід зазначити, що її реалізація була проблемною й нерезультативною для малих та мікропідприємств. Дані особливості були враховані у Стратегічній рамковій (базовій) програмі, прийнятій на 2014–2020 рр. За час дії цієї програми у 2007–2012 рр. кількість нещасних випадків скоротилася на 27,9%.

Стратегічна рамкова (базова) програма на 2014–2020 рр. розглядає такі основні питання:

- ⇒ оптимізація законодавчої бази;
- ⇒ удосконалення моніторингу з охорони праці;
- ⇒ пропаганда і профілактика охорони праці;
- ⇒ сприяння соціальному партнерству та ін.

У рамках роботи з малим бізнесом Європейське агентство з безпеки й гігієни праці планує підтримувати спеціальний онлайн-сервіс, присвячений небезпекам і ризикам на робочих місцях.

Контроль за реалізацією Стратегічної рамкової (базової) програми ЄС на 2014–2020 рр. здійснюється Європейською комісією, а виконавцями її є держави, представники працівників і роботодавців, а також Європейське агентство з безпеки й гігієни праці. У 2016 р. будуть підбиті перші підсумки реалізації Стратегічної рамкової (базової) програми з подальшим її коригуванням за 2017–2020 рр.

Стратегічну рамкову (базову) програму було прийнято Європейською комісією, щоб убезпечити більш ніж 217 млн працівників у ЄС від нещасних випадків і професійних захворювань на виробництві. Вона визначає основні цілі й завдання для поліпшення стану безпеки й гігієни праці на робочому місці, основні напрями робіт і підходи для досягнення цих цілей і виконання завдань. Європейська стратегія передусім спрямована на те, щоб в ЄС тривала робота з просування високих стандартів у сфері безпеки й гігієни праці. Нова стратегія була розроблена на основі результатів оцінки й аналізу попередньої стратегічної програми ЄС з безпеки й охорони праці, яка була чинною з 2007-го до 2012 р., публічних обговорень і пропозицій заінтересованих сторін, таких як інститути ЄС і соціальні партнери, а також тристороннього Консультативного комітету з безпеки й гігієни на робочому місці і Комітету трудових інспекторів.

Зазначена програма-стратегія ЄС на 2014–2020 рр. визначає три основні проблеми (рис. 5) у сфері безпеки й гігієни праці на робочому місці.

Основні стратегічні проблеми ЄС		
<p>Проблема 1 Необхідність поліпшити виконання чинних правил охорони праці, зокрема, мікро- і малими підприємствами, шляхом запровадження ефективних і дієвих стратегій запобігання ризикам</p>	<p>Проблема 2 Необхідність посилити профілактику професійних захворювань шляхом усунення нових ризиків, не забуваючи при цьому про наявні відомі ризики</p>	<p>Проблема 3 Необхідність враховувати старіння робочої сили в ЄС</p>

Рис. 5. Стратегічні проблеми ЄС у сфері безпеки й гігієни праці

Стратегія пропонує усунути ці проблеми за рахунок досягнення семи ключових стратегічних цілей:

- 1) зміцнювати національні стратегії безпеки й гігієни праці шляхом кращої координації національних політик і взаємного навчання в країнах ЄС;
- 2) надавати практичну підтримку малим і мікропідприємствам, яка дає їм змогу суворо дотримуватися правил техніки безпеки і полягає у застосуванні практичних інструментів та наданні допомоги в їх освоєнні. Це може бути, наприклад, веб-плат-

форма, що надає галузеві інструменти для управління ризиками;

- 3) поліпшувати роботу національних інспекцій праці в державах – членах ЄС;
- 4) спрощувати в разі потреби чинне законодавство, щоб усунути зайві адміністративні труднощі, зберігаючи при цьому високий рівень безпеки й гігієни праці на робочому місці;
- 5) враховувати старіння робочої сили в Європі й посилювати профілактику професійних захворювань шляхом оцінки існуючих і нових ризиків у таких сферах, як наноматеріали, зелені та біотехнології;

6) удосконалювати збір статистичних даних та інструменти моніторингу за безпекою й гігієною праці;

7) зміцнювати координацію між такими організаціями: Міжнародна організація праці (МОП), Всесвітня організація охорони здоров'я (ВООЗ), Організація економічного співробітництва і розвитку (ОЕСР) та іншими партнерами з метою запобігання нещасним випадкам на виробництві і професійним захворюванням та поліпшення безпеки й гігієни праці у всьому світі.

Стратегія реалізується коштом ЄС, а саме Європейського соціального фонду (ESF), Фонду зайнятості, програми «Соціальні інновації» (EASI).

▶ ОСНОВНІ ОРГАНІЗАЦІЇ ЄВРОПЕЙСЬКОГО СОЮЗУ, ДІЯЛЬНІСТЬ ЯКИХ ПОВ'ЯЗАНА З ПИТАННЯМИ БЕЗПЕКИ Й ГІГІЄНИ ПРАЦІ

Згідно зі статтею 423 Угоди, ЄС і Україна повинні докласти зусиль для зміцнення співробітництва у сфері безпеки й гігієни праці. Тому виникає питання, з ким і як повинна співпрацювати Україна в цій галузі. У табл. 4 наведені європейські організації, що працюють за чотирма напрямками в галузі безпеки й гігієни праці:

- 1) дослідницька робота;
- 2) стратегічне планування;
- 3) законодавча діяльність;
- 4) агітаційна (інформаційна) діяльність.

Саме з ними Україні слід налагоджувати спільну роботу з питань безпеки й гігієни праці. Передусім це стосується двох організацій: із боку ЄС – Європейського агентства з безпеки й гігієни праці та з боку України – Державної служби України з питань праці. Так, 3–4 березня поточного року в Україні відбулася перша зустріч представників цих двох організацій. Європейські експерти оголосили, що ініційований перший проект Європейського агентства з безпеки й гігієни праці, який присвячений реалізації положень Угоди про асоціацію між Україною та ЄС, спрямований на надання допомоги Україні в питаннях безпеки й гігієни праці і фінансується з лютого 2015-го по січень 2016 р. При цьому представники EU-OSHA запевнили, що проект буде пролонговано надалі ще як мінімум на два роки. Головна тема зустрічі – розробка дорожньої карти співробітництва між EU-OSHA і Державною службою України з питань праці із залученням українських соціальних партнерів – профспілок, асоціацій працівників, роботодавців тощо – до підготовки й практичної реалізації Угоди про асоціацію в частині питань безпеки й гігієни праці в Україні.

Таблиця 4

Структура ЄС із розгляду питань безпеки й гігієни праці

№	Напрямок роботи	Організація ЄС	Стисла характеристика організації
1.	Дослідницька робота	 perosh Partnership for European Research in Occupational Safety and Health	Партнерство в європейських дослідженнях з охорони й гігієни праці – об'єднання з 12 європейських інститутів з охорони й безпеки праці в 11 державах – членах ЄС.
		Senior Labour Inspectors' Committee (SLIC)	Комітет старших інспекторів праці. Його члени почали зустрічатися в неформальній обстановці з 1982 р. для надання допомоги Європейській комісії з контролю за виконанням законодавства ЄС із безпеки й гігієни праці. Рішенням Європейської комісії № 95/319/ЄС в 1995 р. Комітет SLIC було присвоєно офіційний статус із правом надавати свої висновки Комісії (на її прохання або за власною ініціативою) з усіх питань, пов'язаних з виконанням державами-членами законодавства ЄС про безпеку й гігієну праці на робочому місці. З 1995 р. Комітет SLIC увійшов до структури Європейської комісії.
		Scientific Committee on Occupational Exposure Limits (SCOEL)	Науковий комітет зі значень ГДК було створено за рішенням Європейської комісії № 95/320/ЄС із правом консультувати Європейську комісію з ГДК для хімічних речовин на робочому місці. SCOEL робить це за допомогою наукових рекомендацій для Комісії, які використовуються для підтримки регуляційних пропозицій щодо значень ГДК (OELVs) для хімічних речовин на робочому місці.
2.	Стратегічне планування	European Commission 	Європейська комісія — це орган виконавчої влади Європейського Союзу, відповідальний за підготовку законопроектів, виконання рішень Європарламенту й Ради, контроль дотримання договорів ЄС та інших правових актів і поточні справи Союзу. Комісія працює на штат кабінету міністрів, складається з 28 членів, неофіційно іменованих комісарами. Кожна країна, що входить до ЄС, призначає одного еврокомісара, проте члени комісії зобов'язані представляти інтереси Союзу як єдиного цілого, а не обстоювати позиції держави, яка їх висунула. Один із 28 комісарів – це голова комісії, якого пропонує Європейська рада та обирає Європарламент. Рада потім призначає 27 інших комісарів за згодою голови комісії, після чого висунутий склад Єврокомісії схвалюється парламентом.
		Представники соціального діалогу: 1) профспілки, асоціації профспілок; 2) асоціації роботодавців; 3) асоціації працівників; 4) органи центральної виконавчої влади; 5) органи місцевої виконавчої влади; 6) законодавці	Соціальний діалог – це процес визначення та зближення позицій, досягнення спільних домовленостей і прийняття погоджених рішень сторонами соціального діалогу, які представляють інтереси працівників, роботодавців та органів виконавчої влади і місцевого самоврядування в питаннях формування та реалізації державної соціально-економічної політики й регуляції соціально-трудоких відносин.
		Advisory Committee on Safety and Health at Work (ACSH)	Консультативний комітет з безпеки й гігієни праці – тристоронній орган, створений у 2003 р. за рішенням Ради № 2003/C218/01 для поліпшення процесу консультацій у галузі охорони праці (СУОП) шляхом реорганізації – злиття комітетів, створених у цій галузі відповідно до попередніх рішень Ради, а саме: колишнього Консультативного комітету з безпеки, гігієни й охорони праці на робочих місцях (заснований у 1974 р.) і Комісії з безпеки й гігієни праці у вугільній галузі та інших видобувних галузях (заснована в 1956 р.).
		SLIC	Див. у табл. вище
3.	Законодавча діяльність	European Commission	Див. у табл. вище
		European Council 	Європейська рада – вищий політичний орган Європейського Союзу, що складається з голів держав та урядів країн – членів ЄС. Членами Європейської ради є також її голова, якого обирають на 2,5 роки, і голова Єврокомісії.
		European Parliament 	Європейський парламент – законодавчий орган Європейського Союзу, який обирають безпосередньо громадяни держав – членів Союзу. Разом із Радою Європейського Союзу парламент утворює двопалатну законодавчу гілку влади ЄС та вважається одним з найвпливовіших законодавчих органів світу. Європарламент був створений у 1957 р. Спочатку члени призначалися парламентами держав – членів Євросоюзу. З 1979 р. обирається населенням. Вибори до парламенту проводяться кожні п'ять років. Депутати Європарламенту поділяються на партійні фракції, які представляють міжнародні партійні об'єднання.
4.	Агітаційна (інформаційна) діяльність	EU-OSHA 	Європейське агентство з безпеки й гігієни праці (EU-OSHA) засноване в 1996 р. у Більбао, Іспанія. Його місія – створення більш безпечної та продуктивної праці в Європі. Це досягається шляхом обміну знаннями й інформацією, просування культури запобігання ризикам у всіх країнах ЄС.
		Соціальні партнери	Профспілки, роботодавці, державні органи, працівники та їх представники, асоціації.
		Недержавні організації	Організації: освітні, просвітницькі тощо.

**ВИСНОВКИ.
АВТОР ПРОПОНУЄ:**

1. Розробити програму – дорожню карту співробітництва між Україною та ЄС з метою реалізації Угоди про асоціацію в частині питань безпеки й гігієни праці за чотирма ключовими напрямками:

- 1) науково-дослідницька робота;
- 2) стратегічне планування;
- 3) законодавча діяльність;
- 4) просвітницька (інформаційна) діяльність.

2. У дорожній карті має бути передбачене вивчення організаційної структури ЄС та належних до неї організацій, що працюють у сфері безпеки й гігієни праці, під час візитів експертів, викладачів, соціальних партнерів, учених і управлінців у відповідних європейській організації для участі в семінарах та тренінгах із вивчення досвіду ЄС в частині інформування, агітації, навчання, соціального партнерства, законодавства, запровадження практик з управління ризиками, наукових досліджень з питань безпеки й гігієни праці. Для цього необхідно встановити контакти й налагодити співпрацю в частині вивчення досвіду ЄС у питаннях безпеки й гігієни праці з низкою організацій ЄС (табл. 5).

3. Вивчити досвід ЄС щодо розробки, планування й реалізації стратегії у сфері безпеки й гігієни праці з визначенням ключових стратегічних цілей і завдань та формування на основі цього власної національної стратегії й відповідної стратегічної програми України з питань безпеки й гігієни праці на 2015–2020 рр.

4. У травні поточного року журналу «Охорона праці» спільно з експертами Європейського агентства з безпеки й гігієни праці провести III Національну науково-практичну конференцію «Управління ризиками в системах менеджменту охорони праці та промислової безпеки».

5. Організувати навчання європейськими експертами українських керівників, фахівців і викладачів за темами:

- ⇒ розробка національної стратегії у сфері безпеки й гігієни праці;
- ⇒ порядок проведення інспекцій;
- ⇒ інструменти управління ризиками на робочих місцях;
- ⇒ досвід і практика впровадження директив з безпеки й гігієни праці;
- ⇒ організація соціального діалогу;
- ⇒ організація науково-дослідних робіт в ЄС.

6. Домовитися з Європейським агентством з безпеки й гігієни праці про надання Державній службі з питань праці допомоги в перекладі актуальних методик, досліджень та інформації з питань безпеки й гігієни праці українською мовою, у тому числі широко застосовуваних у ЄС інструментів оцінки ризиків і управління ними на робочих місцях (методик, програм, платформ тощо).

7. Розробити національну стратегічну програму з безпеки й гігієни праці на 2015–2020 рр. і відповідний план робіт з реалізації національної стратегії України на 2015 р.

8. Розробити спільну програму робіт науково-дослідних організацій України і ЄС в частині наукових тем з безпеки й гігієни праці, актуальних і затребуваних в Україні.

9. Організувати публікацію в українських спеціалізованих виданнях з охорони праці статей провідних європейських та українських експертів за напрямками, зазначеними в п. 5.

У наступних номерах читайте статті автора та інших європейських експертів:

- ✓ про роль та функції організацій ЄС, що працюють у сфері безпеки й гігієни праці;
- ✓ про необхідність формування національної стратегії України з питань безпеки й гігієни праці;
- ✓ про необхідні й важливі зміни до Закону України «Про охорону праці» відповідно до вимог рамкової (базової) директиви ЄС з безпеки й гігієни праці, яку Україна зобов'язалася імплементувати у своє законодавство.

Таблиця 5

Очікуване співробітництво організацій ЄС та України з питань безпеки й гігієни праці

№	Організація		Сфера співробітництва
	ЄС	Україна	
1.	ACSH – Консультативний комітет з безпеки й гігієни праці	<ul style="list-style-type: none"> • Мінсоцполітики • асоціації роботодавців України • профспілки • профспілкові об'єднання 	<ul style="list-style-type: none"> • розробка пропозицій щодо зміни законодавства • законодавча діяльність
2.	EU-OSHA – Європейське агентство з безпеки й гігієни праці	<ul style="list-style-type: none"> • Державна служба з питань праці (управління/департамент з безпеки й гігієни праці) • ДП «Навчальний центр» 	<ul style="list-style-type: none"> • агітаційна діяльність • інформаційна діяльність • просвітницька діяльність
3.	SLIC – Комітет старших інспекторів праці	<ul style="list-style-type: none"> • Державна служба з питань праці (управління/департамент з інспекцій безпеки й гігієни праці) • Державна служба з питань праці (санепідемслужба) • профспілки (інспектори профспілок) • галузеві інспекції 	<ul style="list-style-type: none"> • наглядова діяльність
4.	PEROSH – Партнерство в європейських дослідженнях з охорони й гігієни праці	<ul style="list-style-type: none"> • Державна установа «Національний науково-дослідний інститут промислової безпеки та охорони праці» й інші 	<ul style="list-style-type: none"> • науково-дослідна діяльність
5.	SCOEL – Науковий комітет зі значень ГДК	<ul style="list-style-type: none"> • НДІ медицини праці АМН України й інші 	<ul style="list-style-type: none"> • науково-дослідна діяльність
6.	EUROFOUND – Європейський фонд поліпшення умов життя і праці	<ul style="list-style-type: none"> • Фонд соціального страхування України 	<ul style="list-style-type: none"> • організаційна діяльність у фінансуванні
7.	EUROSTAT – статистичне бюро Європейського Союзу ESAW – Європейська статистика нещасних випадків на робочому місці	<ul style="list-style-type: none"> • Державна служба з питань праці (підрозділ зі статистики) • Фонд соціального страхування (підрозділ зі статистики) • Державна служба статистики 	<ul style="list-style-type: none"> • організаційна діяльність у статистиці